Nr 54

av herr Hermansson m. fl.
om slopande av mervärdeskatten pa livsmedel.

Slopande av mervärdeskatten pa livsmedel yrkades av vänsterpartiet kommunisterna i motion 1971:53 i anslutning till 1971 ars statsverksproposition liksom i motion 1971:1484 i anslutning till kompletteringspropositionen. Med stöd av § 55 riksdagsordningen upprepades samma krav i motion 1971:1493 vid höstsessionen. Särskilda förslag rörande skatteskärpning på andra områden framlades för att täcka det genom slopandet av mervärdeskatten pa livsmedel uppkomna inkomstbortfallet, som då beräknades till ca 3 miljarder kronor. Salunda föreslogs förändringar i fråga om arvs- och gavoskatten, bolagsskatten, avskrivningsreglerna för rörelse- och hyresfastigheter, avdragsrätten för skuldräntor, gränsen för folkpensionsavgiften och avdrag för reklam vid taxering. När vi ånyo begär slopande av mervärdeskatten pa livsmedel vill vi framhalla att även nu förutsättes täckning för inkomstbortfallet genom skatteskärpningar på andra områden, som vi motionsledes kommer att föreslå.

Skatteutskottet avstyrkte motionskravet år 1971 med motiveringen att skattebortfall och administrativa svarigheter skulle uppsta liksom "att skattelättnader skulle komma också alla dem till del som inte kan anses vara i behov därav". I yttrande till finansutskottet över motion 1971:1493 hävdade skatteutskottet dessutom att en skattelättnad för livsmedel troligen till viss del skulle komma att "ätas upp av ökade hanteringskostnader för handeln". Såväl skatteutskottet som finansutskottet anförde att motionskravet främst skulle få inkomstfördelande och mindre konjunkturstimulerande effekt.

Genom att andra inkomstkällor anvisats kan inte hävdas att ett slopande av mervärdeskatten på livsmedel medför inkomstbortfall för statskassan. Att andra än de behövande skulle gynnas genom slopande av mervärdeskatten på livsmedel kan inte godtas som argument, enär då varje åtgärd för att sänka levnadskostnaderna eller begränsa deras ökning skulle leda till samma effekt. I själva verket är det laginkomsttagarna som drabbas hårdast av stigande livsmedelspriser och som i följd härav har det största intresset av lägre priser. Ej heller kan påståenden om tekniska svårigheter eller uteblivna prissänkningar godtas som argument mot förslaget. Betydligt mera komplicerade förfaringssätt har säkerligen tillämpats vid olika former av skatteuppbörd.

Den inkomstfördelande effekten genom slopande av mervärdeskatten på livsmedel är betydelsefull, enär livsmedelskostnaderna är av särskild vikt för låginkomsttagare men också med hänsyn till att förslaget förutsätter hardare beskattning av mera härkraftiga grupper i samhället. En omfördelning av mer än 3 miljarder kronor fran beskattning av

livsförnödenheter till beskattning av grupper med större skattekraft skulle innebära ett betydelsefullt steg mot en rättvisare beskattning och utgöra ett patagbart inslag i en ofta uttalad jämlikhetspolitik.

Kravet om slopad moms pa livsmedel har fått stor anslutning; bl. a. undertecknade ca 160 000 personer en petition i fragan. Fackliga organisationer har ocksa i uttalanden ställt kravet.

Konsekvenserna av en beskattning av livsförnödenheterna framgår särskilt tydligt i den nu pågående prisstegringsvägen. Pa varje krona i prishöjning lägges mervärdeskatten som en extra börda. Förra årets jordbruksuppgörelse har beräknats medföra att konsumenterna utöver de direkta prishöjningarna fått betala ca 50 miljoner i mervärdeskatt. Som följd av hl. a. prisstoppets upphävande har en kraftig prisstegring redan inträtt i år, och på livsmedelsomradet har de flesta varor stigit i pris, i vissa fall med upp till 10 procent. I stället för att förhindra denna prisutveckling innebär nuvarande beskattningsform att staten ytterligare belastar konsumenterna genom att mervärdeskatt ocksa uttas pa prisstegringarna.

När vänsterpartiet kommunisterna anyo upprepar kravet om slopande av mervärdeskatt pa livsmedel, gör vi detta därför att vi ej kan godta de skäl som anfördes för avslag pa våra motioner förra året. Men vi finner också att prisutvecklingen ytterligare starkt markerat nödvändigheten av att lätta bördorna för laginkomsttagarna genom en omfördelning av skatten. Att befria livsförnödenheterna från beskattning och hårdare beskatta andra områden är därvid enligt var mening en betydelsefull och framkomlig väg.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslås

att riksdagen måtte besluta om ändring i förordningen om mervärdeskatt av den 6 juni 1968 genom att till 8 § "Fran skatteplikt undantages" sasom punkt 1) tillföres följande samt att övriga punkter erhaller därav följande omnumreringar:

"1) livsmedel,

- -

Ändringen i förordningen träder i kraft fran den 1 juli 1972."

Stockholm den 11 januari 1972

C.-H. HERMANSSON (vpk)

GUSTAV LORENTZON (vpk) EIVOR MARKLUND (vpk)

LARS WERNER (vpk) i Tyresö NILS BERNDTSON (vpk) i Linköping